

Statistik om skador och förgiftningar behandlade i slutenvård 2019

Under 2019 var 146 000 personer inskrivna på sjukhus till följd av en skadehändelse. Det motsvarar nästan 17 procent av samtliga som var inskrivna på sjukhus. Skadehändelserna omfattar cirka 96 000 personer som vårdats för olycksfall, 41 000 för komplikationer i vården, 6 800 för självskada och 1 500 som vårdats för våld.

Små förändringar jämfört med 2018

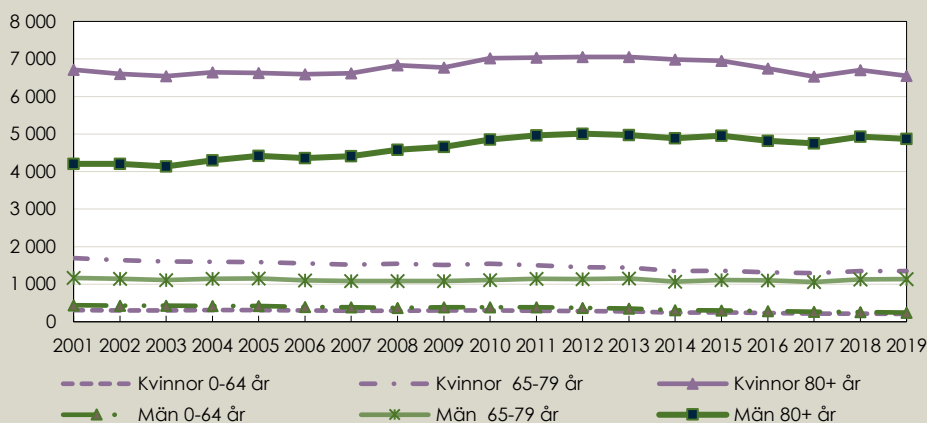
Ungefär lika många personer blev inskrivna på sjukhus för olycksfall, självska-
dor (avsiktligt självdestruktiv handling) och våld (övergrepp av annan person)
under 2019 som året innan. Däremot har en viss ökning skett för komplikationer
i vården.

7 av 10 olyckor är fallolyckor

Liksom tidigare år är fallolyckor den i särklass vanligaste skadeorsaken till sluten vård på sjukhus. Fallolyckor utgör cirka 70 procent av olycksfallen, vilket motsvarar 69 000 personer fördelat på 40 000 kvinnor (58 procent) och 29 000 män (42 procent). När det gäller samtliga personer som slutenvårdats till följd av olycksfall är skillnaden mellan kvinnor och män mindre, 51 000 kvinnor (53 procent) och 45 000 män (47 procent).

Figur 1. Fallolyckor, 2001–2019, fördelat på kön och ålder

Antal personer per 100 000 invånare som skrivits ut från sjukhus

Källa: Patientregistret, Socialstyrelsen

Fallolyckor drabbar framförallt äldre och 2019 var fler än sju av tio slutenvårdade 65 år eller äldre. Bland kvinnor var denna andel 79 procent och bland män

65 procent. Cirka sex procent av alla i åldrarna 80 eller äldre var någon gång under 2019 inskrivna på sjukhus till följd av en fallolycka. I denna åldersgrupp utgjorde fallolyckor mer än 90 procent av alla olyckshändelser. Fallolyckor har minskat något sedan början av 2000-talet, men bland män 80 år eller äldre har en ökning skett.

Lårbensfraktur är vanligast

Bland personer som slutenvårdats för en skada är lårbensfraktur den vanligaste huvuddiagnosen. År 2019 vårdades 18 000 personer, fördelat på 65 procent kvinnor och 35 procent män, på sjukhus för lårbensfraktur. Sedan början av 2000-talet har antalet som läggs in på sjukhus med lårbensfraktur minskat.

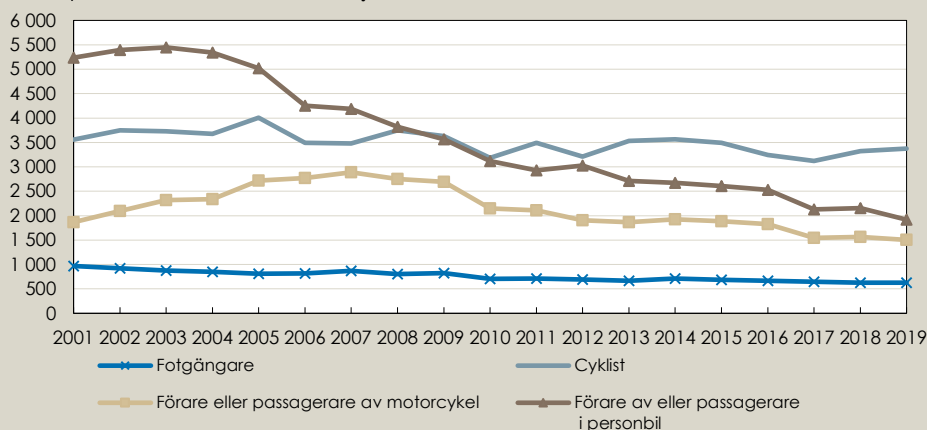
Lårbensfraktur drabbar i mycket stor utsträckning de äldre, medan till exempel bränn- och frätskador är i särklass vanligast bland de allra yngsta, 0–4 år. Förgiftningar är vanligast bland yngre i åldern 15–24 år men också vanligt bland de allra äldsta.

Färre än 2 000 inskrivna efter olyckor med personbil

År 2019 var cirka 7 600 personer inskrivna på sjukhus till följd av en vägtrafikolycka. Antalet har legat på ungefär samma nivå sedan 2017, men en minskning med över 4 000 personer har skett sedan början av 2000-talet. En stor del av minskningen handlar om färre vårdade till följd av olyckor med personbil. Dessa minskade även under 2019 och var då 1 900 jämfört med 5 200 år 2001. Inskrivningar på sjukhus till följd av cykelolyckor visar en betydligt svagare nedgång, och en liten ökning har skett de senaste två åren. Under 2019 vårdades 3 400 personer vilket är nästan lika många som 2001 då 3 600 personer vårdades.

Figur 2. Vägtrafikolyckor, 2001–2019 bland några trafikantgrupper

Antal personer som skrivits ut från sjukhus

Källa: Patientregistret, Socialstyrelsen

För tio år sedan var sluten vård på sjukhus efter vägtrafikolyckor klart vanligast bland personer i åldern 15–24 år. Men under 2019 var det vanligare bland de som var 75 år eller äldre än bland unga i åldern 15–24 år. En minskning har skett bland yngre, medan antalet äldre som vårdas ligger på samma nivå som tidigare.

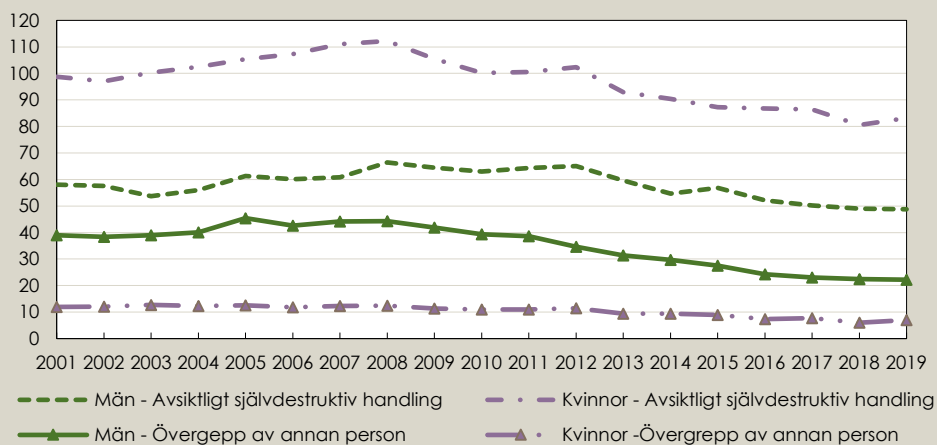
Färre kvinnor än män vårdade efter vägtrafikolyckor
Nästan dubbelt så många män som kvinnor läggs in på sjukhus efter en vägtrafikolycka. Skillnaden ses främst för motorcykelolyckor med cirka 1 300 vårdade män och knappt 200 vårdade kvinnor 2019. En tydlig skillnad mellan män och kvinnor ses också i antalet personer som vårdats efter en cykelolycka, nästan 2 200 män jämfört med 1 200 kvinnor.

Tre gånger vanligare att män än kvinnor vårdas för våld

Under 2019 var 1 500 personer inskrivna på sjukhus till följd av våld (övergrepp av annan person). På längre sikt har en tydlig minskning skett men sedan 2016 har förändringarna i antalet vårdade varit små. Det är tre gånger vanligare att män vårdas till följd av våld jämfört med kvinnor. Bland män är det i stor utsträckning 15–24-åringar som vårdas medan det bland kvinnor är ungefär lika vanligt i åldern 15–24 år som i åldern 25–44 år.

Figur 3. Utveckling avsiktligt självdestruktiv handling respektive övergrepp av annan person, 2001–2019, fördelat på kön

Antal personer per 100 000 invånare som skrivits ut från sjukhus

Källa: Patientregistret, Socialstyrelsen

År 2019 var 6 800 personer inskrivna på sjukhus för självsador (avsiktligt självdestruktiv handling). Sedan 2012 har det setts en svagt nedåtgående trend bland personer som vårdats på sjukhus efter självskada, men under 2019 vårdades nästan 200 fler än 2018. Det är vanligare att kvinnor vårdas och särskilt vanligt bland kvinnor i åldern 15–24 år. Bland män är det också vanligast i åldern 15–24 år, men skillnaden är relativt liten jämfört med de något äldre männen. Nästan

nio av tio, 6 000 personer, som vårdas efter en självskada har skadat sig genom förgiftning, till exempel med läkemedel. Att läggas in på sjukhus för oavsiktliga förgiftningar är inte lika vanligt. Under 2019 vårdades 2 100 personer, lika många kvinnor som män, för en oavsiktlig förgiftning.

Stora regionala skillnader

När det gäller vissa typer av skadehändelser finns det stora regionala skillnader. Det var 2019 dubbelt så vanligt med fallolyckor som ledde till att personen lades in på sjukhus bland personer boende på Gotland, där nästan 1 procent av befolkningen lades in, jämfört med Uppsala län där cirka 0,5 procent av befolkningen lades in. Skillnaderna behöver dock inte enbart bero på att det i vissa regioner finns en högre risk att drabbas. Till exempel minskar skillnaderna i fallolyckor mellan länen då hänsyn tas till hur åldersstrukturen i länet ser ut. Beslutet att lägga in en person kan bero på organisatoriska orsaker men också rent praktiska, såsom avstånd mellan sjukhuset och hemmet.

Även när det gäller självskador (avsiktligt självdestruktiv handling) ses stora regionala skillnader. Relaterat till befolkningsstorleken var det år 2019 flest slutenvårdade till följd av självskada i Jönköpings län. Skillnader mellan länen kan bero på hur vården arbetar med självskador, vilket i sin tur påverkar statistiken.

Komplikationer vid medicinsk vård och kirurgiska åtgärder

År 2019 vårdades 41 000 personer inlagda på sjukhus för vårdkomplikationer. Dessa ökade under 2000-talet, troligen på grund av en ökad rapporteringsbenägenhet. En viss minskning skedde därefter men under 2018 och 2019 har siffran stigit. Eftersom bland annat "förväntade" komplikationer och ogynnsamma effekter av läkemedel ingår i denna grupp är detta inte lämpligt att använda som ett mått för vårdskador.

Mer information

Du hittar fler tabeller, diagram och annan information här:

www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/statistikammen/skador-och-forgiftningar/

För dig som vill göra egna sökningar i statistikdatabasen:

https://sdb.socialstyrelsen.se/if_ska/val.aspx

Läs mer om patientsäkerhet och vårdskador:

[Socialstyrelsen - Patientsäkerhet](#)

[Inspektionen för vård och omsorg \(IVO\)](#)

Kontakt:

Pernilla Fagerström, statistikfrågor

Telefon: 075-247 30 00

E-post: patientregistret@socialstyrelsen.se